

Talouskirja nyt

Kommenttipuheenvuoro: kriisin opit
29.9.2026

Katja Taipalus
Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto, Suomen Pankki

Kirja on tärkeä muistutus järjestelmätason riskeistä

- Suomen Pankin arvioissa kriisiä edeltävinä vuosina kiinnitettiin huomiota rahoitussektorin vakautta uhkaaviin tekijöihin:

- Noususuhdanteeseen liittyneeseen luottoekspansioon ja luottokannan laadun alentumiseen.
- Valuuttaluottojen kasvuun
- Tunnistettiin riskit liittyen pankkien lyhytaikaiseen markkinahintaiseen rahoitukseen - sen saatavuuden ja hinnannousun osalta.
- Osakemarkkinoiden lasku ja lainarahalla hankitut sijoitukset sekä pankkien rahoittamien sijoitusyhtiöiden kytkökset.
- Luottojen keskittyminen pankkisektorissa.
- Pankkikilpailun kiristyminen ja pankkien kannattavuuden trendinomaisen lasku.

• Suurin osa historiassa finanssikriisejä aiheuttaneista tekijöistä löytyy myös tästä edellämainitusta listasta:

- Luottotappiot
- Omaisuuserien hinnan lasku / vakuusarvot
- Likviditeettiriskit
- Keskittymäriskit ja tartuntamekanismit
- Yhteiset altistumat
- Herkkyys luottamuksen katoamiselle

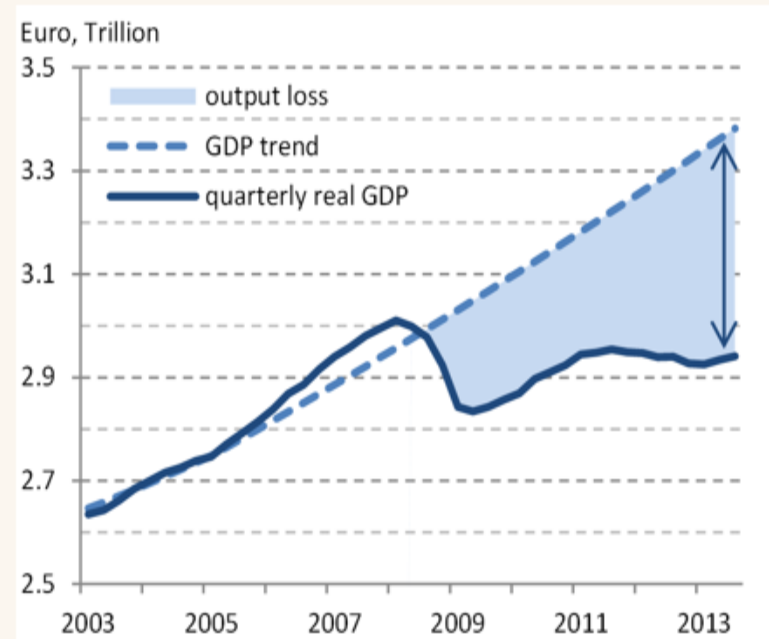
→ Rahoitussektorin toiminta perustuu aina luottamukseen. Sen säilyminen on erittäin tärkeää.

Miksi pankki- ja rahoitussektorin toiminta on niin tärkeää?

- Pankit ovat keskeinen rahoituslähde edelleen, vain vahvat pankit kykenevät välittämään luottoja.
- Kun rahoitusmarkkinoiden toiminta häiriintyy, se vaikuttaa koko talouden kasvuun.
- Talouskasvun edellytys onkin vakaa rahoitusjärjestelmä ja sen toiminta.
- Vaadittiin vielä toinen suuri kriisi – Globaali finanssikriisi 2007-2008 - ennen kuin ymmärrettiin että yksittäisten toimijoiden riskien lisäksi täytyy huomioida koko järjestelmään kohdentuvat riskit.
- Tällaisia riskejä kutsutaan systeimiriskeiksi.
- Esimerkki: kun yksi pankki keventää luotonmyöntöä, sen markkinaosuus kasvaa. Kun kaikki pankit keventävät, syntyy luottoekspansio.
- Suomalaiset pankit: selvisivät globaalista finanssikriisistä suhteellisen hyvin → 90-luvun jälkeen rakennemuutoksia ja varovaisuutta, jotain varmasti opittiin..

Financial Crises are 'lost opportunities'

EU-GDP losses from financial crises, example concerning the impact of GFC

Source: European Systemic Risk Board(ESRB), Eurostat

Myös sääntelyn keveneminen vaikuttaa – historiasta löytyy paljon esimerkkejä, jossa rahoituskriisejä edeltävät liberalisaatio- ja deregulaatioprosessit

- Muutamia esimerkkejä:

- 1) Yhdysvallat 1920-luvulla: arvopaperimarkkinoiden kevyt valvonta, luotonannon nopea kasvu → pörssiromahdus ja suuri lama.
- 2) Japani 1980-luvun lopulla: rahoitusmarkkinoiden asteittainen vapauttaminen, luottomarkkinoiden - kilpailun lisääminen → kiinteistö- ja osakekupla
- 3) Pohjoismaat 1990-luvun alku ja 80-luvun loppu: luotonannon rajoitteiden poisto, korkosääntelyn purkaminen, pääomaliikkeiden vapauttaminen ja pankkikilpailun lisääminen → luottoekspansio, asettikupla → Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa pankkikriisi
- 4) Yhdysvallat 1980- luku ja sekä 1990-luvun loppu/2000-luvun alku: purettiin korkorajoituksia, lisättiin kilpailua ja pankkien arvopaperitoimintaa purettiin asteittain. Poistettiin keskeiset pankki- ja investointipankkien erot (finanssikonsernit) sekä mahdollistettiin niille suuremmat velkavivut. → GFC

Olisiko vastaava mahdollista nykykehikossa?

- Meillä on Euroopassa GFC jälkeen uudistettu pankkivalvonta sekä kriisinratkaisu – pankkeja valvotaan yhtenäisemmin kriteerein Euroopassa. Pankkien joutuessa ongelmiin veronmaksajien ei enää tulisi kantaa vastuuta ongelmista.
- Järjestelmätason riskejä - kytköksiä, kerrannais- ja tartuntavaikutuksia, keskittymiä, likviditeettiriskejä –seurataan tarkasti. Euroopassa Euroopan järjestelmäriskikomitea.
- Meillä on kokonaan uusi politiikka – makrovakauseräpolitiikka – joka mahdollistaa puuttumisen systeemiin suhdanne- ja rakenneriskeihin.
- Pankkisektori onkin ollut viimeaikojen turbulensseissa ja kriiseissä hyvin kestävä – ei ongelmien lähde vaan osa ratkaisua.

Mutta vahvasta pankkisektorista on huolehdittava:

- Nykyään puhutaan jälleen paljon pankkien kilpailukyvvystä.
- On tarve yksinkertaistaa sääntelyä, mutta sitä ei pitäisi muuttaa sääntelyn pienentämiseksi.
- USAssa sääntelyä selkeästi puretaan.
- Murroskohdissa on joskus vaikea arvioida pitkän aikavälin vaikutuksia - Elämme jälleen ajassa johon liittyy monia suuriakin murrosvoimia, kuten tekoäly.

Kiitos!

Katja Taipalus
Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto
Suomen Pankki

Julkinen | SP/FIVA-EI RAJOITETTU

24.9.2026

6